

Om interkulturell kommunikasjon

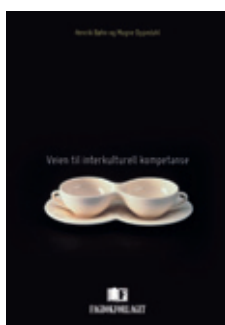
Bøhn H, Dypedahl M.

Veien til interkulturell kompetanse

166 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2009.

Pris NOK 268

ISBN 978-82-450-0784-8

Med bakgrunn i fagfeltet *interkulturell kommunikasjon* ønsker forfatterne å vise hvordan man kan bli bedre til å kommunisere med mennesker med annen kulturell bakgrunn. Et generelt dilemma i denne

typen bøker vil være i hvilken grad man skal gå vitenskapelig i dybden eller kun gi en oversikt over feltet og på den måten inspirere leseren til å søke det vitenskapelige grunnlag senere. Forfatterne sier i innledningen at boken ikke er ment som en dyptpløyende analyse av kommunikasjonsteorier og kulturbegreper. Etter min vurdering har man i store deler av boken gått så langt i å skrelle vekk eller forenkle avanserte teorier at den blir for overflatisk til å gi leseren tilstrekkelig dybdeforståelse av et svært aktuelt og viktig tema.

Bokens styrke og viktigste funksjon blir å lage overskrifter for temaer man bør legge vekt på ved utvikling av interkulturell kompetanse. Stoffet er delt i 11 kapitler, og overskriften og inndelingen av disse gir en god prioritering av hvilke felter man skal vektlegge. Et sett av faktorer er direkte knyttet til ulike perspektiver på livet. Noen stikkord herfra er perspektivflytting, multiperspektiv, etnosentrisme og stereotypier. Viktige forhold ved kultur presenteres ved stikkord som kulturelle filtre, ubevisst innlæring, kultur og identitet. En sentral del omhandler kommunikasjon; lineær og sirkulær kommunikasjon, lavintensitet og høyintensitet kommunikasjon, lavkontekst og høykontekst kommunikasjon samt ikke-verbal kommunikasjon. Under temaet tidsbruk legges det vekt på monokron og polykron tidsforståelse. I en viktig bolk behandles verdiforskjeller. Stikkord her er individualisme og kollektivism, lav og høy maktavstand, lav og høy usikkerhetsunn-

vikelse, universelle og situasjonstilpassede regler, oppnådd og tilskrevet status og hensynsfull kommunikasjon. Tabeller gir gode og tydelige oppsummeringer.

Fremstillingen fungerer best der hvor forfatterne går i detalj, slik som i kapitlet om verbal kommunikasjon og kontekstbevissthet samt i kapitlet om verdiforskjeller. Vignetter benyttes til å illustrerer teorien. Disse kunne gjerne ha vært mer utfyllende. En del av de kulturelle beskrivelsene er noe kortfattet. Det kan også noen steder være vanskelig å skille mellom hvilke kulturer forfatteren beskriver. For å være direkte matnyttig for Tidsskriftets lesere hadde det vært behov for enten mer fordypning i teoriene som ligger bak de ulike perspektiver innholdet bygger på og/eller flere detaljer om enkeltkulturer. Den optimale bruk av boken vil være som støtte til seminarer hvor forfatterne er de sentrale foredragsholdere.

Tom Sørensen

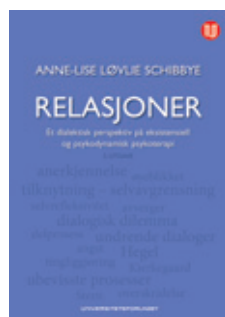
Psykiatrisk institutt
Universitetet i Oslo

Relasjoner, dialektikk og psykodynamikk

Schibbye A-LL.

Relasjoner

Et dialektisk perspektiv på eksistensiell og psykodynamisk psykoterapi. 426 s. Oslo: Universitetsforlaget, 2009. pris NOK 429
ISBN 978-82-15-01525-5

Forfatteren har brukt sitt faglige liv på å forsøke å integrere eksistensialisme, dialektikk (Hegel) og psykoanalyse i sin virksomhet som ekteparfamilie- og individualterapeut og som klinisk

forsker. I denne boken vil hun gi leseren det hun nå står igjen med av forståelse av relasjoner, hvordan de utvikles fra det nyfødte barnet og til voksne relasjoner, og hvordan de kan produsere og opprettholde psykisk lidelse. I teksten veksler hun stadig mellom

det filosofiske, empirisk psykologiske og kliniske nivået. Boken må derfor leses langsomt. Den røde tråd i kapitlet eller avsnittet blir i blant borte. Forfatterens ambisjonsnivå er tydeligvis å få med «alt» som er sagt eller gjort eller erfart med henblikk på relasjoner. Men det gjør den mer til en oppslagsbok enn en fortelling om relasjoner eller psykoterapi. Innimellom all teori oppdager man små kliniske perler som viser forfatterens årelange erfaring som terapeut.

Hovedpoengene kan muligens oppsummeres slik: I arbeidet med hjelpesøkende mennesker er det nødvendig å huske at vår intrapsykiske verden står i et stadig virkingsforhold til de menneskene vi står i ytre relasjoner til. Dette innebærer at vi kan legge inn i «den andre» deler av vår egen indre verden som vi må kvitte oss med for å overleve psykologisk (vår dødsangst, vår angst for tap, for å bli invadert, for forbudte følelser), samtidig som vi kan bli mottakere av deler av «den andres» indre verden og på den måten bli verdifull for den andre, men også få påført oss den andres indre vanskeligheter. Det evige dilemmaet i forhold til nærstående mennesker er avgrensning-tilknytnings-dilemmaet. Vi kan også ubevisst «samarbeide» med hverandre om å holde utålelige følelser og tanker borte fra bevisstheden. Siden en viktig del av dette samspillet foregår utenfor bevisstheden, kan vi dermed låses fast i samspill ingen av oss ønsker. Vi kommer først videre når vi blir oss bevisst hva som foregår, hvilke følelser og opplevelser vi er redd for og ikke tør dele. Hovedintervensjonen for å hjelpe andre til å komme ut av fastlåste samspill, er å utøve den holdning som forfatteren vidt definerer som «anerkjennelse», anerkjennelsen av min egen og den andres rett til å eksistere i verden med de følelser vi har.

Dette er ingen innføringsbok i relasjonsforståelse eller relasjonsorientert psykoterapi for leger flest. Dertil er den for omfattende, ufokusert og ordrik. Men blant de viderekomne, som ønsker å jobbe med sine pasienters og/eller egne relasjoner i et dialektisk perspektiv, tror jeg mange vil kunne finne noe som kan inspirere eller gi et «gjenkjennelsens sjokk».

Per Vaglum

Avdeling for atferdsfag
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo